

Ovo godište još sadrži prikaze i ocjene te rubriku »Društvene vijesti« u kojoj je izviješteno o Savjetovanju DAR BiH održanom u svibnju 1990. godine u Banji Vrućici kod Teslića.

Posljednja rubrika predstavlja tri nova inventara:

1. Sreski Narodni odbor Goražde 1945–1962.
2. Okružna oblast Banjaluke 1919–1922.
3. Oblasni odbor Bihačke oblasti 1927–1929.

Silvana Planinić

”Schulreport”, br. 3, 1992.

Časopis ”Schulreport” izdaje Ministarstvo nastave, kulture, znanosti i umjetnosti Bayernu u Münchenu. Časopis obrađuje zanimljive teme uglavnom s područja obrazovanja, no obično donosi i niz članaka slične tematike zaokružujući na taj način određenu problematiku. Tako se ni br. 3, od lipnja 1992. ne razlikuje od ostalih brojeva, objavljujući niz zanimljivih članaka, no oni koje bih izdvojila odnose se na arhive u Bayernu.

U dijelu časopisa u kojem su vijesti sa školskih savjetovanja objavljen je intervju s ministrom kulture Hans Zehetmaierom o arhivima u Bayernu. Ministar općenito govori o zadacima i ulozi arhiva kao informacijskih i dokumentacijskih centara za čuvanje, spoznavanje i istraživanje povijesti.

Razrađujući dalje problematiku arhivske djelatnosti, časopis donosi članak dr. Kulmana iz Ministarstva nastave, kulture, znanosti i umjetnosti, ”Arhivi u Bayernu”. Za razliku od drugih institucija, koje također imaju veliki broj raznovrsnih korisnika, javnosti još nije jasna predodžba o djelatnosti arhiva. Rasvjetljavajući i objašnjavajući nejasnoće, ministar se osvrnuo na povijest arhivistike, a posebno na onu u Bayernu te na organizacijsku podjelu arhiva. Naime, arhivima u Bayernu ravna Glavno ravnateljstvo, stručna ustanova koja se bavi problemima arhivističke struke, a organizacijski, državni arhivi dijele se na središnji i zemaljske (regionalne) arhive. Središnji državni arhiv Bayernu u Münchenu čuva građu institucija državnog značenja za cijelo područje države Bayern. S 39.000 m arhivske građe i 260.000 isprava iz 18. st. to je najveći arhiv u Bayernu i ujedno jedan od najznačajnijih u Europi. Za građu institucija pojedinih područja nadležni su zemaljski državni arhivi kojih je u Bayernu sedam (u Ambergu, Augsburgu, Bambergu, Landshutu, Münchenu, Nürnbergu i Würzburgu). U mrežu arhiva uključeni su i komunalni (općinski) i crkveni arhivi.

Komunalni arhivi nadležni su za građu ustanova u velikim gradovima i manjim oćinama koja nema općdržavni značaj, ali je vrijedan doprinos u proučavanju zavičajne povijesti.

Državni arhivi u Bayernu preuzmu godišnje 2–3.000 m vrijedne dokumentacije, jer kod preuzimanja postoji stroga selekcija s obzirom na značenje i vrijednost građe.

U zadnjem desetljeću osobita pažnja posvećuje se arhivskim zgradama, bilo da se stare zgrade – spomenici kulture renoviraju i osmišljavaju za potrebe arhiva, bilo da se grade nove moderne građevine. Posljednjih godina sve veće značenje imaju arhivi gospodarstva, filma, radija, televizije, novinstva, političkih stranaka, raznih društava i udruženja.

Ravnateljstvo državnih arhiva izdalo je 1952. godine, udovoljavajući interesima korisnika, Katalog arhivske građe (30 svezaka). Već čitavo jedno stoljeće izlazi časopis "Archivalische Zeitschrift", a povremeno se pojavljuje i publikacija "Obavijesti državnih arhiva" o razvoju i aktualnostima arhivistike u Bayernu.

Nešto više o pravnim normama koje uređuju preuzimanje, čuvanje i korištenje arhivske građe napisao je Georg Mocker, također djelatnik Ministarstva nastave, kulture, znanosti i umjetnosti. On navodi osnovne članke Zakona o arhivima od 1. siječnja 1992. Naime, Zakon obuhvaća četiri cjeline: općenito o arhivima, državni arhivi, arhivi posebnih javnih ustanova i završne odredbe; određujući osnovne djelatnosti, donosi zadatke, nadležnosti arhiva, kao i odredbe koje se tiču djelatnika arhiva i korisnika arhivske građe.

Ravnatelj Državnog arhiva Bayernu u Münchenu, dr. Walter Jaroschka člankom "Državni arhivi Bayernu – zrcalna slika povijesti" vraća se u najraniju povijest Bayernu, u 14. st. Naime, arhivi u Bayernu dijelili su se i ujedinjavali upravo onako kako se dijelila i sama vojvodina. Slijedeći načelo povijesno utemeljenih pojedinih područja i građe nastale u njima, došlo je i do podjele arhiva, tj. arhivske građe. No uvijek se uzima u obzir da građa ima svoje osobitosti i da se načelo provenijencije ne može uvijek potpuno dosljedno provesti.

Prof. dr. Franz Machilek iz Državnog arhiva u Bambergu navodi i opisuje najstarije i najvrednije isprave u državnim arhivima u Bayernu, kao što su Isprava Otta II. iz 976., Knjiga običaja iz 12. st., Isprava cara Ludwiga iz 1341., Knjiga prisega stolnog kaptola u Passau iz 1662., Prometna karta iz 1562. itd.

U ovom broju pažnju pobuđuju i članci o korištenju arhivske građe, zakonskim normama i pravilnicima svakog pojedinog arhiva koji to uređuju – o Arhivu grada Amberga.

Erna Perak

VOCABULAIRE INTERNATIONAL DE LA SIGILLOGRAPHIE, Conseil international des Archives, Comité de sigillographie. – Roma, 1990. 389, XII Taf. – Pubblicazioni degli Archivi di Stato, Ministero per i beni culturali e ambientali; Sussidi 3.